UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE
„VICTOR BABEŞ” DIN TIMIŞOARA

EVALUAREA SERVICIILOR DE SĂNĂTATE ȘI A PROGRAMELOR SOCIALE

SUPORT DE LUCRĂRI PRACTICE PENTRU PROGRAMUL UNIVERSITAR DE MASTER MANAGEMENTUL SERVICIILOR SOCIALE ȘI DE SĂNĂTATE

Prof.univ.dr. Ramona Amina POPOVICI

IMPORTANȚA ETICHETĂRII SOCIO-CULTURALE, STIGMATIZAREA ȘI DISCRIMINAREA

❖ Definiția stigmei

Mai întâi examinăm modul în care definițiile stigmatelor existente au delimitat această construcție, cu o anumită particularitate: concentrați-vă asupra modului în care elementele sociale ale stigmatului au fost conceptualizate. Goffman (1963), în clasica saformulare, definește stigmatul drept „un atribut care discredită profund”și propune că o persoană stigmatizată este redusă „ de la o persoană întreagă și obișnuită la o persoană redusă”(p. 3).

În viziunea lui Goffman,procesele de construcție socială sunt centrale.El descrie stigma drept „un tip special de relațiiîntre un atribut și un stereotip " (p. 4) și aversează că stigmatul este încorporat într-un limbaj - "relații ”(p. 3). În opinia lui Goffman, stigma apare ca o discrepanță între „identitatea socială virtuală”(modul în care o persoană este caracterizată de societate) și „identitatea socială reală” (atributele pe care le deține cu adevărato persoană) (p.2).

Subliniind ideea lui Goffman despre stigmat ca atribut, Jones și colab. (1984) folosesc termenul„marcaj” pentru a descrie o condiție deviantă, identificată de societate care ar putea defini individul ca fiind defect saustricat. Deși Jones și colab. descriu procesul de stigmatizare ca relațional - adică social, mediu definește ceea ce este deviant și oferă contextul în care sunt evaluările devalorizanteexprimat - acești autori subliniază, de asemenea, „încuviințarea impresiei” - un proces psihologic localizatîn interiorul individului - ca esență a stigmatului (p. 9). Alte formulări psihologice sociale au situat în continuare stigmatul ca o caracteristică a individului.Crocker, Major și Steele (1998) definesc, de asemenea, stigma ca apărută atunci când se crede că un individposedă ceea ce ei descriu drept „atribut”adesea obiectivsau caracteristică care transmite un social devalorizatidentitatea într-un context social. Această identitate este apoi construită social prin definirea cui aparține unuigrup social particular și dacă o caracteristică va duce la o identitate socială devalorizată într-un anumitcontext. Ca și Goffman, Crocker și colab. propun că stigma în esența sa este o „devalorizare a identității sociale”(p. 505). Cu toate acestea, autorii observă că stigma nu este localizată în întregime în persoana stigmatizată, ciapare într-un context social care definește un atribut ca devalorizant. De asemenea, acești autori citau pe scurtinfluența puteriiîn determinarea susceptibilității și a răspunsului posibil la stigmat.Aceste

definiții psihologice sociale sunt de acord că stigma: (1) constă dintr-un atribut care marcheazăoamenii la fel de diferiți și duce la devalorizare; și (2) depinde atât de relație, cât și de context – stigmatul este un construct social (Major & O´Brien, 2005). Împreună cu informațiile furnizate de unperspectiva bazată pe psihologia evolutivă (Kurzban & Leary, 2001), aceste conceptualizărisurprinde multe aspecte importante ale stigmei. Cu toate acestea, aceste cadre au fost, de asemenea, criticateneglijând punctul de vedere al persoanei stigmatizate și concentrându-vă prea mult pe forțele localizate în cadrulindividual, mai degrabă pe forțele sociale numeroase care modelează excluderea din viața socială (Parker &Aggleton, 2003).

Din aceste critici, Link și Phelan (2001) au propus o definiție sociologică a stigmatului caun concept de umbrelă largă care leagă componentele stigmatelor interrelaționate. Similar cu definițiile psihologic-sociale, primele patru componente ale definiției lor - etichetare, stereotipia, separare cognitivă șireacțiile emoționale (adăugate în Link, Yang, Phelan și Collins, 2004) - identifică procesele sociale care iau naștere în mediul sociocultural ale cărui efecte pot fi observate în cadrul individului.Cu toate acestea, a cincea componentă a definiției lui Link și a lui Phelan - pierderea statutului și discriminarea - include, de asemeneadiscriminare structurală (atunci când practicile instituționale dezavantajează grupurile stigmatizate). De asemenea, unic pentruconceptualizările luate în considerare sunt ideea lui Link și Phelan că procesul de stigmă depinde de utilizareade putere socială, economică și politică, cu care se îmbracă componentele stigmatului precedentconsecințe discriminatorii. Prin urmare, definiția lui Link și a lui Phelan reprezintă un pas esențial către vizionarestigmatul ca procesual și creat de puterea structurală. (Sursa: L. H. Yang și colab. 2007: 1525). [1]

- **Discriminarea**

Din momentul publicării cărții principale a lui Gordon Allport (1954), TheNature of Prejudice, psihologii și-au exprimat interesul puternic pentru a înțelege prejudecățile intergrupaleca prejudecată și discriminare. Din acel moment, au avut și abordări pentru înțelegerea lorlărgită semnificativ (Dovidio et al. 2010). Cu toate acestea, după cum a declarat Ward și colab. (2017, p. 427),„Relațiile de aculturație și intergrup nu mai pot fi studiate izolat. Mai degrabă, aceste zonecercetarea ar trebui privită ca fiind complementară între ele și teoretizarea noastră cu privire la prejudecățiîmpotriva imigranților din societățile multiculturale trebuie să se extindă pentru a acoperi ambele cercetărifluxuri.“ Un proiect care a combinat

perspectivele de aculturare și relații interculturale cueșantioane de imigranți și naționali din 17 societăți au găsit legături empirice substanțiale între aceste două seturia fenomenelor (Berry 2017).

Problema comună a discriminării imigranților în domeniul socioeconomic. Din cauza creșterea fluxurilor de imigrare în întreaga lume, discriminarea imigranților devine mai evidentă (Dancygier și Laitin 2014; Polavieja 2016). Discriminarea prezintă un obstacol formidabil pentruintegrarea cu succes a imigranților și a copiilor acestora în societatea gazdă. Există multe dovezi cădiscriminarea are un efect negativ atât asupra bunăstării imigranților, cât și asupra stării sociale și economiceal societății gazdă (Berry și Hou 2017; Berry și Sabatier 2010; Hanson 2009). În aculturație și literatura de relații intergrupale, în contrast cu discriminarea în domeniul cultural, discriminareaîn domeniul socioeconomic a primit mai puțină atenție, chiar dacă în conformitate cu OCDE (2016),preocuparea majoră este discriminarea în domeniul socioeconomic, cum ar fi recrutarea și închirierea locurilor de muncăde locuințe. De exemplu, imigranții din țările din vestul Europei au de două ori mai mari șanse sa fie șomeridecât localnicii și au salarii mai mici (Algan et al. 2010).Pe măsură ce migrația către țările dezvoltate va crește probabil în următorii ani, discriminarea economică împotriva imigranților poate evolua spre o problemă gravă pe termen lung care necesită osoluție cuprinzătoare. Provocările pentru societățile care primesc imigranți, cum ar fi probleme înintegrarea economică, au consecințe negative asupra coeziunii sociale. Reduc imigrațiiinvestiții în educația proprie și calificările profesionale, care, ulterior, duc lapierderi economice importante pentru țara gazdă(Crepaz 2008; Dancygier și Laitin 2014). Incapacitatea imigranților de a cheltui resurse pe cont propriueducație și pregătire profesională (sau primesc sponsorizare), împreună cu înstrăinarea și neîncrederea în care acesteaexperiența față de societatea gazdă poate determina imigranții să îndeplinească locuri de muncă cu un nivel calificat sau să devinăsomeri (OCDE 2013). Această condiție a imigranților sporește atitudinile negative ale gazdeipopulație și servește într-un sens ca profeție care se împlinește de sine. Majoritatea studiilor privind discriminarea imigranților pe piața muncii includ recrutarea, creșterea carierei șiremunerație (de exemplu, Constant și Massey 2005; Malhotra și colab. 2013). Discriminarea imigranților dinrecrutarea este de obicei mai ușor de identificat decât discriminarea în relațiile de muncă existente. În literatura de specialitate, douăconducând abordări teoretice pentru explicarea discriminării imigranților pe piața muncii aua fost discutat: bazat pe gust și statistic. Potrivit lui Becker (1957), discriminarea pe gustapare

atunci când un angajator se confruntă (sau se suspectează că se confruntă) cu consecințe negative ale angajării imigranților.În viitor, acest angajator va evita să își asume minoritățile, chiar dacă aceasta implică anumite costuri financiare. Încontrast cu aceasta, Arrow (1973) susține că discriminarea nu este bazată pe gust, ci a unui angajator raționaldecizie bazată pe stereotipuri. Discriminarea statistică ia rolul său în cazul în care lipseșteinformații despre un potențial candidat atunci când un angajator se bazează pe un stereotip disponibil despre un anreprezentantul mediu al acestui grup. Întrucât identitatea culturală este un semn suficient de expresiv, angajatoruleste mai probabil să se bazeze pe ea. Discriminarea statistică este asociată și cu faptul că imigranții nuau oportunitatea de a investi în educația lor și, în medie, arătați ca muncitori mai puțin calificați în cadrulochii angajatorilor (Adida și colab. 2014).Pe lângă discriminarea de pe piața muncii, există dovezi că imigranții sunt discriminațicontra pe piața locuințelor (la închiriere) și pe piața creditului (împrumutului), fiind obligat să plătească mai multratele dobânzilor. Unele studii indică faptul că discriminarea socioeconomică a imigranților duce ladeteriorarea stării lor de bine: stres crescut, depresie și o frecvență mai mare a cardiovascularebolі (Krieger et al. 2005; Williams și Mohammed 2009). Majoritatea studiilor fac legătura dintre cele economicediscriminarea imigranților față de amenințările percepute care sunt împărtășite de populația gazdă(Hainmueller și Hiscox 2010; Scheve și Slaughter 2001). De exemplu, Dancygier și Donnelly(2013) a arătat că atitudinile negative față de imigranți cresc doar atunci când următoarele douăcondițiile sunt îndeplinite: numărul imigranților angajați pe piața muncii este în creștere și situația economică din țară se deteriorează. Conform logicii teoriei sinelui economicinteresul, amenințărilecare urmează să fie prezentate de imigranți sunt percepute în două moduri: (1) imigranții pot solicita locuri de muncă (economicecompetiție); (2) imigranții impun o povară asupra bugetului de stat (Hanson 2009). (Sursa: Grigoryev2019)[1]L. H.AngeTAl. (2007). CULTureAndstigma:Adzgomotgmoral eXpeRienceTostigmATheory. Socin absentaLSceuence&Medicîne.64.1524-1535.